

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ด. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๓๖๓/๒๕๕๖
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๒๔๔/๒๕๕๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๔ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

ระหว่าง { นายสุชาติ รักสงบ

ผู้ฟ้องคดี

{ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต ที่ ๑
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๒
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๓

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

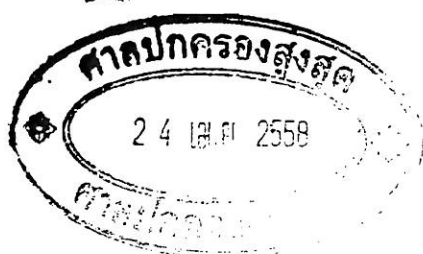
ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๑๒/๒๕๕๗
หมายเลขแดงที่ ๓๐/๒๕๕๒ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองนครศรีธรรมราช)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
ได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) เลขที่ ๓๓
ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ให้แก่ผู้ฟ้องคดี เพื่อให้เข้าทำประโยชน์ที่ดิน
ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าเทือกเขานาคเกิด หมู่ที่ ๔ ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

/เนื้อที่ ๑๐ ไร่...

เนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๑ งาน ๒๑ ตารางวา ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต ครั้งที่ ๒/๒๕๓๗ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ ภก ๐๐๑๑/๖๘๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๗ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิ การเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินและให้เพิกถอนเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ เลขที่ ๓๓ ของผู้ฟ้องคดี โดยอ้างว่าผู้ฟ้องคดีประกอบธุรกิจถือว่ามีได้ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นหลัก จึงขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีส่งเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ฉบับผู้ถือ คินให้แก่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และให้ผู้ฟ้องคดีกับบริวารออกไปจากที่ดินแปลงดังกล่าว ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามไม่เป็นธรรม และไม่ถูกต้องเป็นจริง ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ผู้ฟ้องคดียินยอมคืน ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้กับผู้ถูกฟ้องคดี แต่ขอสงวนสิทธิครอบครองที่ดินตามสิทธิที่มีอยู่ก่อน การเพิกถอนเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ เนื่องจากที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ แปลงดังกล่าว เป็นที่ดินที่ได้มีการจับจองครอบครองทำประโยชน์ปลูกพืชสวนและไม่ย่นดินมาก่อน ที่ประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมใช้บังคับ ที่ดินข้างเคียงรอบแปลงเป็นที่ดินมีเอกสารสิทธิ น.ส. ๓ ก. ไม่มีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม ตามที่คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงของผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวอ้าง ที่ดินแปลงดังกล่าวเดิม เป็นที่ดินของบิดาของนายชิต ลักษณะมัน มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๓๐ ไร่ นายชิต ก็ได้ครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องมา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ผู้ฟ้องคดีได้ร่วมกับนายชิต ทำการปรับปรุงที่ดิน โดยผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ออกเงินค่าจ้างแรงงาน ชื้อเมล็ดพันธุ์พืชและปุ๋ย ส่วนนายชิตเป็นผู้ลงแรงแล้วแบ่งปันดอกผลด้วยกัน ต่อมาประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ นายชิต ได้แบ่งที่ดินแปลงดังกล่าว เนื้อที่ประมาณ ๑๐ ไร่เศษ ให้ผู้ฟ้องคดีเป็นการตอบแทนและ หากนายชิตขอออกเอกสารสิทธิใดๆ จากทางราชการก็จะดำเนินการให้กับผู้ฟ้องคดีด้วย ส่วนที่ดินที่เหลืออีก ๑๙ ไร่เศษเป็นของนายชิต ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ผู้ฟ้องคดีได้รับเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ เลขที่ ๓๓ จำนวน ๑๐ ไร่เศษ และนายชิตได้รับเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ เลขที่ ๓๐ จำนวน ๑๙ ไร่เศษ ต่อมาเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๔๖ มีคดี ส.ป.ก. ๔-๐๑ เกิดขึ้นที่จังหวัดภูเก็ต กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สั่งการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตรวจสอบการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ในจังหวัดภูเก็ต รวมทั้งที่ดินของผู้ฟ้องคดี และที่ดินของนายชิตก็ถูกตรวจสอบด้วย โดยที่ดินของผู้ฟ้องคดีนั้นเดิมเจ้าหน้าที่สำนักงาน

/การปฏิรูปที่ดิน...

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้เดินสำรวจจริงวัดสอบเขต ปรากฏว่ามีเนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินที่เหลืออีกประมาณ ๙ ไร่เศษอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน สำหรับที่ดินทั้ง ๑๙ ไร่เศษ ของนายชิตอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน ต่อมาเมื่อเจ้าหน้าที่สำนักงาน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมคนใหม่ มาทำการตรวจสอบเขตปฏิรูปที่ดินใหม่ ด้วยระบบดาวเทียมหรือ GPS ปรากฏว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งแปลง ซึ่งแตกต่างจากเดิม ส่วนที่ดินของนายชิตยังคงอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินเช่นเดิม ผู้ฟ้องคดีไม่เข้าใจว่าเหตุใดเขตปฏิรูปที่ดินจึงถูกกำหนดไว้ต่างกันโดยไม่มีมาตรฐานแน่นอน และชัดเจน ทั้งๆ ที่การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หน่วยราชการเอง เป็นผู้กำหนดทั้งสิ้น นอกจากนี้ หากดูตามรูปแผนที่แนบท้ายคำฟ้อง จะเห็นว่าบริเวณที่ดิน ของผู้ฟ้องคดีและของนายชิตโดยรอบหรือถัดออกไปเป็นที่ดินมีเอกสารสิทธิ มีที่ดิน ของผู้ฟ้องคดีเพียงแปลงเดียวที่เป็นที่ดิน ส.ป.ก. หากที่ดินของนายชิตอยู่นอกเขต ส.ป.ก. ที่ดินของผู้ฟ้องคดีซึ่งแบ่งแยกมาจากที่ดินของนายชิต ก็ต้องอยู่นอกเขต ส.ป.ก. ด้วยการที่เจ้าหน้าที่ใช้ระบบ GPS มากำหนดให้ที่ดิน ๑๐ ไร่ ของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตปฏิรูป ที่ดิน จึงเป็นการซ่อนเร้นอำพรางหรือปกปิดหรือบิดเบือนข้อความจริงที่มีอยู่เดิม เพื่อเจตนาอันมิชอบบางประการ ไม่ว่าจะเป็นโดยจงใจหรือสำคัญผิด เป็นการตรวจสอบ ข้อมูลและข้อเท็จจริงขัดต่อความเป็นจริง และเป็นการปกปิดข้อความจริงอันควรแจ้งให้ ทราบเพื่อเป็นคุณแก่ราษฎรทั่วไป จึงเป็นการกระทำที่ไม่เป็นธรรมและไม่ถูกต้องเป็นจริง ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามยุ่งเกี่ยวขัดรอน หรือรบกวนสิทธิใดๆ ในการครอบครองที่ดินแปลงพิพาทของผู้ฟ้องคดี

๒. กระทำการใดๆ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามยอมรับความมีสิทธิครอบครอง หรือการถือครองที่ดินมาแต่ดั้งเดิมในที่ดินแปลงพิพาทก่อนการออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี

๓. ห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีและหน่วยงานราชการใดๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ขับไล่ รื้อถอนทรัพย์สินและบริวารของผู้ฟ้องคดีออกไปจากที่ดินแปลงพิพาทตามหนังสือ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ภก ๐๐๑๑/๖๔๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๗

๑๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดี...

๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทำและมีมติเพิกถอนการจัดที่ดินและแก้ไขเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ในกรณีที่ดินพิพาทของผู้ฟ้องคดีมีส่วนอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน และให้แก้ไขเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ เลขที่ ๓๓ ประมาณ ๑๐ ไร่ ๑ งาน ๒๑ ตารางวา เช่นเดียวกันกับกรณีที่ดิน ส.ป.ก. ๔-๐๑ เลขที่ ๓๐ ของนายชิต ลักษณะนั้น

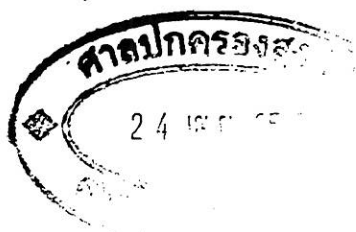
ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามให้การว่า ผู้ฟ้องคดีไม่มีอำนาจฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม เนื่องจากที่ดินซึ่งออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ เป็นที่ดินของรัฐ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นที่ดินที่อยู่ในความครอบครองดูแลของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีอำนาจพิจารณาบุคคลผู้ที่มีสิทธิจะได้ครอบครองที่ดินดังกล่าว เพื่อให้ได้รับเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ หากบุคคลไม่มีสิทธิไม่ว่าจะเป็นเพราะมีคุณสมบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็มีอำนาจตามกฎหมายที่จะสั่งการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพิกถอนการครอบครองที่ดินและขอเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ คืนได้ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจในการประชุมพิจารณาการครอบครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่อย่างไร และมีมติในการพิจารณาเพิกถอนเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ มิใช่เป็นผู้ออกคำสั่งเพิกถอน ส.ป.ก. ๔-๐๑ ของผู้ฟ้องคดี สำหรับการอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินนั้น เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒๑ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และกำหนดให้ป่าเทือกเขานาคเกิด ในท้องที่ตำบลป่าตอง ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ และตำบลวิชิต ตำบลฉลอง ตำบลกระน ตำบลราไวย์ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ภายในเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ต่อมา เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้นำป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรมในเขตจังหวัดภูเก็ต ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน กรมป่าไม้จึงได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๗๑๐/๑๓๕๒ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๖ แจ้งปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่า กรมป่าไม้ได้มอบพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมจังหวัดภูเก็ตให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔ ป่า ซึ่งรวมทั้งป่าสงวนแห่งชาติเทือกเขานาคเกิดด้วย พร้อมกับมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๗๑๐/๒๐๔๙๔ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๖ แจ้งเรื่องดังกล่าวต่อเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต่อมาเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๘๐๔/๗๔๘๘...

ที่ กษ ๑๘๐๔/๗๔๘๙ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๐ ถึงปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้นำเสนอรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรมที่ได้รับมอบจากกรมป่าไม้ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้อนุมัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ทำการสำรวจตรวจสอบที่ดินที่จะมีการประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งอยู่ในเขตป่าเทือกเขานาคเกิด เพื่อตรวจหาบุคคลผู้มีคุณสมบัติครบตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกร พบว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตดังกล่าวด้วย จึงทำการรังวัดโดยมีผู้ฟ้องคดีเป็นผู้นำทำการรังวัด ซึ่งที่ดินของผู้ฟ้องคดีเป็นที่ดินมือเปล่า ไม่มีหลักฐานการครอบครอง มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒ ไร่ ๓ งาน ๖๐ ตารางวา ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและทำสวน และเจ้าหน้าที่ได้ทำการสอบสวนสิทธิ โดยผู้ฟ้องคดีให้ถ้อยคำว่าเป็นหัวหน้าครอบครัว อยู่บ้านเลขที่ ๑๐๔/๑๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลปาดอง อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต มีสมาชิกในครอบครัว ๔ คน มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ๔ แปลง ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ถือครองเดิม โดยทำสวนมะม่วงหิมพานต์เต็มพื้นที่ เวลาที่เหลือจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม จะค้าขายทำอาหารส่งตามโรงแรม ร้านค้าทั่วไป มีรายได้ปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ลักษณะการทำประโยชน์ทำด้วยตนเองและจ้างแรงงาน โดยเจ้าหน้าที่สอบสวนได้ระบุความเห็นในแบบสอบสวนสิทธิว่า ผู้ฟ้องคดีมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกร

ต่อมาได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลเชิงทะเล ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง ตำบลกมลา ตำบลกะทู้ ตำบลปาดอง อำเภอเกาะกู่ และตำบลเกาะแก้ว ตำบลรัชฎา ตำบลวิชิต ตำบลกระน ตำบลฉลอง ตำบลราไวย์ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ไขบังคับ โดยเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวรวมถึงที่ดินที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเทือกเขานาคเกิดด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์และมีอำนาจหน้าที่นำที่ดินดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ และได้จัดตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ตขึ้นเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ต่อมาคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ตได้ออกประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต ฉบับที่ ๒/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๗ แจ่งให้เกษตรกรที่มีคุณสมบัติและอยู่ในหลักเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าวยื่นคำร้องเข้าทำประโยชน์ในที่ดินโครงการปฏิรูปที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ

/และเงื่อนไข...

และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินตามแบบ ส.ป.ก. ๔ - ๒๓ ก (๑) รวม ๔ แปลง คือ แปลงที่ ๑ กลุ่มที่ ๐๘๒ เนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๑ งาน ๒๑ ตารางวา (แปลงพิพาท) และแปลงอื่นอีก ๓ แปลง โดยขอเข้าทำประโยชน์เต็มพื้นที่ทุกแปลง และมีความประสงค์ขอสิทธิเช่าซื้อที่ดินด้วย ต่อมาคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต ได้ประชุมพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามโครงการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๓๗ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ และประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ โดยผู้ฟ้องคดีเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑ แปลง คือ แปลงที่ ๑ กลุ่ม กลุ่มที่ ๐๘๒ เนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๑ งาน ๒๑ ตารางวา ส่วนอีก ๓ แปลงไม่ได้รับการคัดเลือก เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดภูเก็ตได้ประกาศรายชื่อผู้ที่เป็นเกษตรกรและพิจารณาหลักฐานการสอบสวน สิทธิประกอบแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินที่ได้รับอนุญาต เป็นหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑) แปลงที่ ๑ ระบุว่า ส.ป.ก. ที่/กลุ่มที่ ๐๘๒ เลขที่ ๓๓ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ จำนวนเนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๑ งาน ๒๑ ตารางวา ให้ผู้ฟ้องคดียึดถือไว้

ต่อมาได้มีการร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตและกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ว่า การออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ในจังหวัดภูเก็ต มีพฤติการณ์ที่ไม่ชอบด้วย กฎหมายและส่อไปในทางทุจริต เพราะผู้ได้รับเอกสารสิทธิไม่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกร ตามกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ออกคำสั่งกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ที่ ๒๘๐/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ของจังหวัดภูเก็ต โดยคณะกรรมการ ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ของผู้ฟ้องคดี ซึ่งในการตรวจสอบดังกล่าวเจ้าหน้าที่ใช้วิธีไปตรวจสอบสภาพที่ดินของผู้ฟ้องคดีแล้วถ่ายภาพ ไว้เป็นหลักฐาน พร้อมบันทึกตามแบบสืบสวนติดตามการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ทำการรวบรวม หลักฐานต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพของผู้ฟ้องคดี และสอบสวนผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดี ได้ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ตามบันทึกคำให้การ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ฟ้องคดี เป็นกรรมการของบริษัท ชมิดิต จำกัด ซึ่งขายอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำเบเกอรี่

/มีรายได้ปีละ...

มีรายได้ปีละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท และมีที่ดินอื่นอีก ๑๑ แปลง นอกจากนี้คณะกรรมการยังให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้และเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมกันตรวจสอบแนวเขตปฏิรูปที่ดินโครงการเทือกเขานาคเกิดอย่างละเอียด พบว่า ที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ของผู้ฟ้องคดีบางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๓๑ ตารางวา อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินด้วย ต่อมาคณะกรรมการได้สรุปผลการตรวจสอบการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ของผู้ฟ้องคดีว่า ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีได้รับเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ สภาพพื้นที่เป็นป่าเสื่อมโทรมไม่มีการทำประโยชน์ทางด้านการเกษตรกรรมแต่อย่างใด มีกล้วยป่าขึ้นบางส่วน มีต้นไม้ขึ้นตามธรรมชาติและมีต้นมะม่วงหิมพานต์ขึ้นบางส่วน ผู้ฟ้องคดีมีอาชีพทำสวนและเป็นกรรมการบริษัท ชมิตต จำกัด มีรายได้ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ต่อปี รายได้ส่วนใหญ่ได้มาจากการทำธุรกิจ ผู้ฟ้องคดีมีที่ดินอื่นอีก ๑๑ แปลง และคณะกรรมการมีความเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีเป็นกรรมการบริษัท เป็นการประกอบธุรกิจ ถือว่ามีได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จึงขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้เสนอสรุปผลการสอบสวนและความเห็นของคณะกรรมการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ และให้เพิกถอนเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ แปลงดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๔/๗๕๒๗ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ดำเนินการตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหนังสือ ที่ ภก ๐๐๑๑/๖๘๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๗ และหนังสือที่ ภก ๐๐๑๑/๘๙๔ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ แจ้งมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ และให้ผู้ฟ้องคดีพร้อมบริวารออกไปจากที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ แปลงดังกล่าว พร้อมให้ผู้ฟ้องคดีนำเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ฉบับผู้ถือมาคืนภายใน ๓๐ วัน เห็นได้ว่า การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ในขอบเขตของกฎหมายและระเบียบของทางราชการ มิได้กระทำความไม่เป็นธรรมหรือกระทำไม่ถูกต้องตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างแต่อย่างใด สำหรับประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้มีการครอบครองทำประโยชน์มาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินและก่อนกฎหมายปฏิรูปที่ดิน นั้น เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างมาลอย ๆ เพราะถ้ามีการครอบครองทำประโยชน์ก่อนประมวลกฎหมายที่ดินจริง เมื่อมีการประกาศให้แจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) ก็ต้องมีการแจ้ง ส.ค.๑ ไว้ แต่ปรากฏว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดี

/มิได้แจ้ง...

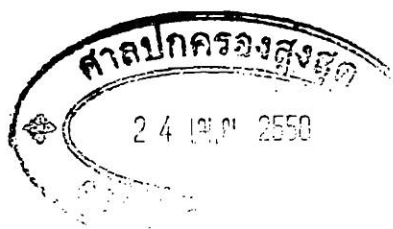
มิได้แจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) และที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ที่ดินดังกล่าวเดิมเป็นของนายชิตลักษณะมัน ซึ่งได้ครอบครองมาก่อนที่จะประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๖๒๑ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ นั้น ก็ไม่ปรากฏหลักฐานว่านายชิตได้ยื่นคำร้องคัดค้านตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ข้างต้นแต่อย่างใด ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นที่ดินของรัฐ เมื่อมีกฎกระทรวงประกาศเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นป่าสงวนแห่งชาติ และเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาประกาศกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินดังกล่าวก็ย่อมเป็นที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อเป็นที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นและมีอำนาจนำมาปฏิรูปที่ดินได้ และถ้าพบว่าผู้ที่ขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินไม่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดหรือใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์ ผู้ถูกฟ้องคดีย่อมดำเนินการตามกฎหมายได้เช่นกัน ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าที่ดินดังกล่าวเป็นของนายชิตมาก่อน จึงไม่อาจรับฟังได้ และการที่ผู้ฟ้องคดีได้ร้องขอเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ในพื้นที่ซึ่งตนอ้างสิทธิครอบครอง ย่อมแสดงว่าผู้ฟ้องคดีต้องรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินดังกล่าว เพราะหากผู้ฟ้องคดีมีสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายจริง ผู้ฟ้องคดีก็ต้องดำเนินการออกเอกสารสิทธิเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดินไปแล้ว ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นธรรมและเป็นที่เคลือบแคลงสงสัย เพราะรังวัดครั้งแรกปรากฏว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๑ ไร่อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน ๙ ไร่ แต่เมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว เจ้าหน้าที่รังวัดใหม่ปรากฏว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งแปลง และเมื่อมีการร้องเรียนปรากฏว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินเพียง ๓๑ ตารางวา นั้น เป็นเพราะว่าในการรังวัดครั้งแรกเจ้าหน้าที่ได้สำรวจรังวัดเพื่อสอบสวนสิทธิเจ้าของที่ดินที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่จะมีการประกาศพระราชกฤษฎีกาเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน จึงเป็นการกะประมาณ ซึ่งการรังวัดครั้งแรกไม่มีการออกหลักฐานใดๆ ต่อมาเมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดที่ดินเป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว เจ้าหน้าที่ได้ทำการรังวัดโดยใช้วิธีรังวัดระบบดาวเทียมหรือ GPS เพื่อออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ปรากฏว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งแปลง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี แต่เมื่อมีการร้องเรียนว่าการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ในจังหวัดภูเก็ต ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ

/สอบสวนข้อเท็จจริง...

สอบสวนข้อเท็จจริงและตรวจสอบที่ดินอีกครั้ง พบว่าแนวเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ยังไม่มีการปักหลักแนวเขตที่ชัดเจน เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และเจ้าหน้าที่สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้ร่วมดำเนินการตรวจสอบและจัดทำแนวเขตระหว่างพื้นที่ที่ได้รับมอบจากกรมป่าไม้ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตป่าอนุรักษ์ โดยในการรังวัดดังกล่าวได้ปรับปรุงระวางแผนที่ใช้ระบบ ยู.ที.เอ็ม (UTM) ซึ่งถือเป็นระบบที่ได้มาตรฐาน มีพิกัดจุดโยงยึดที่ถูกต้อง ปรากฏว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีที่ออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินจำนวนเนื้อที่ ๓๑ ตารางวา ดังนั้นการที่เจ้าหน้าที่รังวัดในแต่ละครั้งแล้วได้ผลการรังวัดแตกต่างกัน จึงมีใช้เพราะเจ้าหน้าที่จึงใจสำคัญผิดหรือมีเจตนาถลำนกล้างผู้ฟ้องคดี แต่เพราะเจ้าหน้าที่ได้กระทำด้วยความรอบคอบ และถูกต้องตามหลักเกณฑ์ระเบียบของทางราชการ

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเป็นหน่วยงานและพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ แม้จะมีอำนาจปฏิบัติงานและหรือออกคำสั่งทางปกครองใดๆ ได้ตามกฎหมายก็ตาม แต่ในการดำเนินการผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามมิได้แจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองหรือออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ให้ผู้ฟ้องคดีได้ทราบข้อเท็จจริงก่อน เมื่อคำสั่งดังกล่าวกระทบต่อสิทธิของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงมีอำนาจฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามได้ สำหรับการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ของจังหวัดภูเก็ตนั้นรัฐบาลเดิมได้ดำเนินการและคัดเลือกบุคคลเข้าทำประโยชน์ที่ดินตามกระบวนการคัดเลือก และได้มอบเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ให้กับผู้ที่ได้รับการคัดเลือกไปแล้ว ภายหลังรัฐบาลใหม่มาตรวจสอบและรื้อทำใหม่ โดยการตรวจสอบไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจน ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะทำให้ประชาชนไม่มีความเชื่อมั่นในนโยบายของรัฐ และการกระทำดังกล่าวยังทำให้เกิดความเสียหายแก่ทุกฝ่าย เพราะเป็นการกระทำโดยไม่ได้ใช้กฎหมายตามความเป็นจริงหรือตามข้อเท็จจริงหรือตามกฎหมายตรา ทั้งนี้เนื่องจากในการกำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินนั้น ได้กำหนดโดยพิจารณาความยากจนจนจนรายได้ไม่เกินปีละ ๓๐,๐๐๐ บาท เพียงประการเดียว และกำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรเหมือนกันทุกภาคทั่วประเทศ ซึ่งต่างกับการกำหนดค่าทดแทนตามกฎหมายเวนคืน ที่กำหนดค่าทดแทนของที่ดินแต่ละแปลงตามสภาพของที่ดินแต่ละพื้นที่ ทำให้ค่าทดแทนที่ดินมีราคาใกล้เคียงกับความเป็นจริง การบังคับใช้กฎหมายปฏิรูปที่ดินจึงไม่เป็นธรรมกับประชาชนและไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงตามกฎหมายตรา ก่อให้เกิดความยุ่งยากทางการปกครองและกระทบต่อ

/สิทธิในทรัพย์สิน...

สิทธิในทรัพย์สินของประชาชน การแก้ไขปัญหการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ รัฐจึงไม่ควรใช้อำนาจปิดเบือนหลักฐานข้อกฎหมาย ด้วยการใส่ความฟ้องร้องดำเนินคดีต่อประชาชน แต่ควรหยุดการกระทำที่กระทบต่อสิทธิของประชาชนไว้ก่อน แล้วเร่งสร้างกระบวนการสำหรับให้ประชาชนมีส่วนร่วมพิจารณาในการแก้ไขปัญห สำหรับที่ดินของผู้ฟ้องคดีซึ่งได้รับการแบ่งให้มาจากนายชิต ลักษณะมัน และได้ครอบครองต่อเนื่องตลอดมานั้น แม้ว่าจะมีเพียงหลักฐานใบเสร็จการเสียภาษีบำรุงท้องที่ที่ไม่ถือเป็นหลักฐานสำหรับที่ดินก็ตาม แต่ใบเสร็จดังกล่าวก็เป็นหลักฐานประกอบที่แสดงให้เห็นถึงเจตนาการครอบครองได้ว่าไม่ได้มีเจตนาบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ และยังสามารถสอบสวนข้อเท็จจริงได้จากเจ้าของที่ดินเดิม เจ้าของที่ดินข้างเคียงและกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตลอดถึงบรรดาผู้สูงอายุที่ทราบประวัติความเป็นมาของที่ดินได้เป็นอย่างดี และแม้ว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีนำรังวัดออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ จะเป็นที่ดินมือเปล่าไม่มีหลักฐานการครอบครองก็ตาม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองท้องที่ เจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัด เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ หรือเจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดินก็ได้บันทึกไว้ในบันทึกการนำทำการรังวัด (ส.ป.ก./สร. ๑๘) ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ ว่าผู้ฟ้องคดีมีหลักฐานการถือครองที่ดินคือ ภ.บ.ท. ๕ ที่มีชื่อนายชิต ลักษณะมัน ซึ่งตรงกับแบบสอบสวนสิทธิ ส.ป.ก. ๔-๒๔ ก (๑) ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๓๗ นอกจากนี้ในแบบสอบสวนดังกล่าวตามข้อ ๒ ถึง ข้อ ๓ ก็ระบุชัดเจนว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีการทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อนพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ใช้บังคับ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามจะมาหักล้างความมีอยู่และความถูกต้องดังกล่าวไม่ได้ และการที่ผู้ฟ้องคดีแสดงเจตนาถือครองที่ดินต่อเนื่องจากนายชิต โดยการยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. ในฐานะเจ้าของที่ดินเดิม ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดินได้ลงชื่อตรวจสอบพิสูจน์จนถึงขั้นตอนการประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกร และออกหนังสืออนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวได้แล้ว ก็ต้องถือว่าทางราชการยอมรับฐานะของผู้ฟ้องคดีว่าเป็นผู้ครอบครองที่ดินไม่ใช่ผู้บุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอ้างว่า จังหวัดภูเก็ตและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับข้อมูลการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ในจังหวัดภูเก็ตว่ามีพฤติการณ์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและส่อไปในทางทุจริต นั้น ข้อมูลดังกล่าวเป็นเรื่องการครอบครองที่ดินที่มี ส.ค. ๑ มิใช่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ แต่ฝ่ายการเมืองนำกรณีดังกล่าวมาขยายผลเพื่อทำลายกันทางการเมือง ทำให้ต้องมีการตรวจสอบการออก ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ซึ่งในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการไม่ว่า

/จะเป็นกรณี...

จะเป็นกรณีการสอบปากคำ การบันทึกตามแบบสอบสวนติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกร การทำแผนที่และภาพถ่ายบ้านพักอาศัยของผู้ฟ้องคดี ตลอดจนการรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้ฟ้องคดี เจ้าหน้าที่ผู้ทำการตรวจสอบไม่ได้แจ้งชื่อให้ผู้ฟ้องคดีทราบและเข้าตรวจค้นโดยพลการ ไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาหรือวัตถุประสงค์ของการตรวจค้น ไม่มีหมายศาล หมายค้น และยังมี การบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพราะผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดแต่อย่างใด นอกจากนี้ ในการสอบสวนตามแบบสอบสวนติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกร การทำแผนที่บ้านพักอาศัยของผู้ฟ้องคดี การถ่ายภาพบ้านพักอาศัยของผู้ฟ้องคดี และการรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้ฟ้องคดี เป็นการกระทำการเองของเจ้าหน้าที่โดยไม่ได้อบรมถามข้อเท็จจริงจากผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด จึงน่าจะสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ได้ลงไปหาข้อเท็จจริงในพื้นที่จริงหรือไม่ การนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาปรักปรำผู้ฟ้องคดีจึงไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดี การที่ทางราชการได้ประกาศให้ที่ดินบริเวณดังกล่าวเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาตินั้น นายชิตเจ้าของที่ดินเดิมก็ได้คัดค้านแนวเขตป่าไม้กับเจ้าหน้าที่ที่ดินอำเภอกะตุ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๓ และกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๑๗ การที่ทางราชการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติแล้วประชาชนมิได้แจ้งการครอบครองหรือคัดค้านนั้น น่าจะมีผลเพียงทำให้ประชาชนเสียโอกาสในการขอออกเอกสารสิทธิเท่านั้นไม่ถึงขนาดทำให้ประชาชนต้องเสียสิทธิครอบครองที่ดินแต่อย่างใด การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีไม่มีหลักฐานการมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินเมื่อมีกฎกระทรวงกำหนดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นที่ดินของรัฐและเมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิครอบครองทำประโยชน์ที่ดินดังกล่าว นั้น เห็นว่า นายชิต ผู้ครอบครองเดิม ได้แจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดินรายนี้ ตามมาตรา ๒๗ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว ปรากฏตามบัญชีแจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดินเลขที่ ๔๓๑ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๒๑ และเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๒๑ นายชิตก็ได้นำเจ้าหน้าที่พิสูจน์สอบสวนเพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ดินดังกล่าวแล้ว นอกจากนี้ หากพิจารณาจากหนังสือการสอบสวนข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ จะเห็นได้ว่า นายชิตไม่ได้ให้ถ้อยคำใด ๆ ยอมรับว่าที่ดินของตนเป็นที่ดินของรัฐ แต่ได้ระบุว่า

/ที่ดินดังกล่าว...

ที่ดินดังกล่าวเป็นของบิดามาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๐ บิดาได้ยกให้นายชิตเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑ และมีหลักฐานใบ ภ.บ.ท. ๕ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๑ จากหลักฐานดังกล่าวเห็นได้ถึงเจตนา การครอบครองที่ดินของนายชิตที่ต้องการจะได้สิทธิในที่ดินให้ถูกต้อง และเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๓๔ นายชิตก็ได้ทำบันทึกยกที่ดินบางส่วนให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงเห็นได้ว่าที่ดินมือเปล่าสามารถ โอนให้แก่กันโดยการส่งมอบการครอบครอง ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอ้างว่าที่ดินของ ผู้ฟ้องคดีเป็นที่ดินอยู่ในเขตป่าและอยู่ในเขต ส.ป.ก. นั้น หากไปดูสถานที่ตั้งของที่ดิน ผู้ฟ้องคดีแล้วจะเห็นว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีล้อมรอบไปด้วยที่ดิน น.ส. ๓ ก. และอยู่ท่ามกลาง ความเจริญของธุรกิจโรงแรม ไม่ใช่ที่ป่าแต่อย่างใด ซึ่งนายชิตได้เคยร้องทุกข์ต่อนายกรัฐมนตรี ในกรณีที่ถูกเรียกคืนเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ แต่ภายหลังได้รับเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ใหม่แล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงต้องได้รับความเป็นธรรมเช่นเดียวกับนายชิตด้วย เมื่อที่ดินของนายชิตอยู่นอกเขต ส.ป.ก. เป็นส่วนใหญ่ แต่เหตุใดที่ดินของผู้ฟ้องคดีจึงอยู่ในเขต ส.ป.ก. เป็นส่วนใหญ่ ทั้งที่เป็นที่ดินแปลงเดียวกับที่ดินของนายชิตมาก่อน

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามให้การเพิ่มเติมว่า การออกกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ นั้น รัฐจะต้องคำนึงถึงความเป็นจริง โดยรัฐบาลทุกรัฐบาลจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์หรือนโยบาย ตามที่กฎหมายกำหนด และเมื่อรัฐบาลเห็นว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือ การกระทำของประชาชนไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ รัฐบาลก็มีอำนาจ ให้มีการสอบสวนได้ การกระทำดังกล่าวจึงมิใช่เป็นการกระทำที่สวนทางกับกฎหมาย หรือความเป็นจริงแต่อย่างใด สำหรับคดีที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม นั้น เกิดขึ้นเพราะมีการกระทำไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ ทั้ง ๆ ที่ การออกกฎหมายของรัฐได้คำนึงถึงความเป็นกลางแล้ว เช่น การกำหนดคุณสมบัติ ผู้ที่เป็นเกษตรกร รัฐก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้เหมือนกัน ไม่ได้กำหนดให้แตกต่างกัน ในแต่ละภาคแต่อย่างใด เพราะหากกำหนดให้แตกต่างกันก็จะเกิดความไม่เสมอภาคกัน จึงเห็นว่ากฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเป็นกฎหมายที่บัญญัติไว้บังคับกับทุกคน การที่ บุคคลใดถือครองหรือครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายนั้น เมื่อมีกฎหมายประกาศใช้ รับรองสิทธิผู้ครอบครองก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น ผู้ที่ครอบครองที่ดินมาก่อน ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๗ เมื่อทางราชการให้แจ้งการครอบครองก็ควร แจ้งการครอบครอง การที่ประชาชนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ย่อมไม่ได้รับ การคุ้มครองจากกฎหมาย เช่น ผู้ที่ครอบครองที่ดินมานานแต่ไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

/ของกฎหมาย...

ของกฎหมาย เมื่อมีการประกาศให้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ บุคคลผู้นั้นก็จะไม่ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมาย ดังนั้น แม้จะอ้างว่าได้ครอบครองที่ดินมานานและมีการเสียภาษีบำรุงท้องที่ก็ตาม แต่เมื่อไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายก็ย่อมไม่ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมาย เพราะเป็นคนละเรื่องกับการได้สิทธิตามกฎหมาย สำหรับการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเจ้าหน้าที่นั้น ได้กระทำตามที่ผู้ครอบครองที่ดินแจ้งทุกประการ มิใช่ทำหลักฐานเพื่อหักล้างคดีนี้ อย่างบิดเบือนแต่อย่างใด สำหรับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองนั้น เดิมเป็นที่ดินของรัฐหรือเป็นป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ แต่ต่อมารัฐก็ประกาศให้สิทธิแก่ผู้ครอบครอง เช่น ให้มีการแจ้งการครอบครอง (ส.ก.๑) ทั้งเมื่อรัฐประกาศให้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ รัฐก็ยังให้สิทธิแก่ผู้ครอบครองที่ดินที่ได้แจ้งการครอบครองไว้แล้ว ดังที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ การที่ประชาชนมิได้ปฏิบัติตามกฎหมายกำหนดจะมากล่าวหาว่ารัฐไม่ให้ความยุติธรรม หรือกระทำไม่มีความมาตรฐานย่อมรับฟังไม่ได้ การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่านายชิตได้แจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดินไว้แล้ว นั้น เห็นว่า หลักฐานดังกล่าวมิใช่แสดงว่าผู้แจ้งต้องการออกโฉนดที่ดินหรือ น.ส. ๓ ก. ตามประมวลกฎหมายที่ดินแต่อย่างใด เป็นเพียงหลักฐานของกระทรวงมหาดไทยที่กำหนดให้ราษฎรที่ทำประโยชน์ในที่ดินไปแจ้งไว้เป็นหลักฐานว่าครอบครองที่ดินอยู่ตรงไหนเท่านั้น และคดีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามก็มีได้โต้เถียงว่า นายชิตหรือผู้ฟ้องคดีไม่ได้ครอบครองที่ดินพิพาท เพียงแต่เห็นว่านายชิตหรือผู้ฟ้องคดีครอบครองที่ดินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่ได้รับการคุ้มครองตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และผู้ฟ้องคดียังขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกร นอกจากนี้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีบางส่วนอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินที่ไม่สามารถนำไปปฏิรูปที่ดินได้เท่านั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามยืนยันว่าการสอบสวนข้อเท็จจริงของเจ้าหน้าที่ได้กระทำไปโดยสุจริตและเป็นธรรม มีการสอบสวนตามขั้นตอน มิได้มีการขู่เข็ญหรือกระทำการนอกเหนืออำนาจหน้าที่แต่อย่างใด การที่เจ้าหน้าที่มีความเห็นหรือคณะกรรมการประชุมพิจารณาเพิกถอนเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ของผู้ฟ้องคดีหรือของบุคคลใดก็ตาม เจ้าหน้าที่และคณะกรรมการได้พิจารณาจากพยานหลักฐานอย่างละเอียดทุกขั้นตอนโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ไม่มีเจตนาถ่วงล่าช้าใดๆ เห็นได้ว่ามีผู้ได้รับเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ จำนวนมาก แต่มีการเพิกถอนเพียงไม่กี่รายเท่านั้น

/ศาลปกครองชั้นต้น...

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามชี้แจงเพิ่มเติมในประเด็นว่า ก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ให้ผู้ฟ้องคดีสันนิษฐานการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและให้เพิกถอนเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ เลขที่ ๓๓ และต่อมาได้มีหนังสือ ที่ ภก ๐๐๑๑/๖๘๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๗ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีและบริวารออกจากที่ดินดังกล่าวนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามได้มีการแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบเพื่อให้มีโอกาสดำเนินการโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานคัดค้านหรือไม่อย่างไร ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามให้การเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามมิได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ เพื่อให้มีโอกาสดำเนินการโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานคัดค้านแต่อย่างใด เพราะเห็นว่าข้อเท็จจริง และหลักฐานที่ปรากฏจากคำให้การของผู้ฟ้องคดีเองซึ่งให้การต่อเจ้าหน้าที่ ทำให้เชื่อได้ว่า ผู้ฟ้องคดีมิได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก แต่มีอาชีพทำธุรกิจ เพราะผู้ฟ้องคดี เป็นกรรมการบริษัท ชุมิตต จำกัด มีรายได้ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี และรายได้ส่วนใหญ่ มาจากการทำธุรกิจ และผู้ฟ้องคดียังมีที่ดินแปลงอื่นอีก ๑๑ แปลง เมื่อข้อเท็จจริงและหลักฐาน ปรากฏจากคำให้การของผู้ฟ้องคดีเอง ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ข้อเท็จจริงอย่างใดอีกตามนัยมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนกรณีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ยกเลิกการจัดที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๓๑ ตารางวา เพราะเป็นที่ดินอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม เห็นว่า การตรวจสอบแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตป่าอนุรักษ์ เป็นอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบโดยตรงของพนักงานเจ้าหน้าที่โดยสภาพ จึงไม่อาจแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ เพื่อทำการโต้แย้งได้ตามนัยมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๔) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ไม่รับคำฟ้องในส่วนคำขอที่ ๑ คำขอที่ ๒ และคำขอที่ ๔ ไว้พิจารณา คงให้รับเฉพาะคำฟ้อง ในประเด็นที่ขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการขบไล่ผู้ฟ้องคดี และบริวารออกไปจากที่ดินแปลงพิพาทตามคำขอข้อ ๓ ไว้พิจารณา

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย รวมสองประเด็น

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดีมีอำนาจฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามหรือไม่ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๙ บัญญัติให้

/คณะกรรมการ...

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสันติวิธีการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ มาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๘ บัญญัติให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเป็นกรมในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นหัวหน้าสำนักงาน มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่กฎหมายกำหนด และมาตรา ๑๑ บัญญัติให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นหน่วยงานในสังกัดของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด โดยมีปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นหัวหน้าสำนักงาน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามจึงมีอำนาจหน้าที่ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น เมื่อคดีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้เสนอสรุปผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒๘๐/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๖ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๖ และครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ รวม ๓ ครั้ง ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณาแล้วมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันติวิธีการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ เลขที่ ๓๓ และให้เพิกถอนเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ แปลงดังกล่าว ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีหนังสือที่ ภก ๐๐๑๑/๖๘๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๗ แจ้งมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ และให้ผู้ฟ้องคดีพร้อมบริวารออกไปจากที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ เลขที่ ๓๓ พร้อมกับให้ส่งเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ฉบับผู้ถือคิน กรณีจึงเห็นได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม และการที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการขับไล่ผู้ฟ้องคดีและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาท เป็นคำขอที่ศาลมีอำนาจกำหนดคำบังคับได้ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

/พ.ศ. ๒๕๔๒...

พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ประเด็นที่สอง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือ ที่ ภก ๐๐๑๑/๖๘๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๗ แจงให้ผู้ฟ้องคดีและบริวารออกจากที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ ตำบลป่าตอง อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต พร้อมให้ส่งเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ฉบับผู้ถือถิ่น เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ นั้น กรณีต้องพิจารณาก่อนว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ และให้เพิกถอนเอกสารดังกล่าว เป็นมติที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๖ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๖ และครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑) เลขที่ ๓๓ ตำบลป่าตอง อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ตและให้เพิกถอนเอกสารดังกล่าว เป็นคำสั่งทางปกครองที่กระทบต่อสิทธิของผู้ฟ้องคดีด้วย เพราะทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาก่อนว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีอำนาจหน้าที่ที่จะมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ได้หรือไม่ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้กระทำถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการ อันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ เห็นว่า ตามข้อ ๑๑ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ในกรณีดังต่อไปนี้... (๓) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังต่อไปนี้ ก. สัญชาติไทย ข. เป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ค. มีที่ดินทำกิน เป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกันเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้ว... วรรคสาม กำหนดว่า สำหรับการสันสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) นั้น ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสันสิทธิ เว้นแต่ในกรณี

/ที่คณะกรรมการ...

ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดสิ้นสุดสิทธิและไม่อาจวินิจฉัยได้ ก็ให้ขอความเห็นจากคณะกรรมการเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาสั่งให้สิ้นสุดสิทธิต่อไป... วรรคห้า กำหนดว่า ในกรณีการสิ้นสุดสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) ปรากฏต่อคณะกรรมการ คณะกรรมการจะมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้นั้นสิ้นสุดสิทธิก็ได้ วรรคหก กำหนดว่า ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งการสิ้นสุดสิทธิ พร้อมทั้งระยะเวลาที่ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน หากบุคคลดังกล่าวไม่ยอมออกจากที่ดิน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป และวรรคเจ็ด กำหนดว่า ในกรณีไม่สามารถแจ้งตามวรรคหกได้ ให้ปิดหนังสือแจ้งนั้นไว้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านแห่งท้องถิ่นที่ดินนั้นตั้งอยู่แห่งละหนึ่งฉบับ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒๘๐/๒๕๔๖ ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ของผู้ฟ้องคดี โดยในการตรวจสอบดังกล่าวเจ้าหน้าที่ใช้วิธีไปตรวจสอบสภาพที่ดินของผู้ฟ้องคดีและถ่ายภาพไว้เป็นหลักฐาน พร้อมกับบันทึกตามแบบสืบสวนติดตามการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ทำการรวบรวมหลักฐานต่างๆ ในการประกอบอาชีพของผู้ฟ้องคดี และสอบสวนผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีได้ให้ถ้อยคำตามบันทึกคำให้การ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพทำสวน และเป็นกรรมการบริษัท สมิตต จำกัด ซึ่งขายอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำเบเกอร์รี่ มีรายได้ปีละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท รายได้ส่วนใหญ่มาจากการทำธุรกิจ ผู้ฟ้องคดีมีที่ดินแปลงอื่นอีก ๑๑ แปลง คณะกรรมการได้สรุปผลการตรวจสอบและมีความเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีเป็นกรรมการของบริษัทเป็นการประกอบธุรกิจ ถือว่ามีได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จึงขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้เสนอสรุปผลการสอบสวนและความเห็นของคณะกรรมการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาแล้วมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ และให้เพิกถอนเอกสารดังกล่าว เห็นได้ว่ากรณีของผู้ฟ้องคดีเป็นกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) ว่าเกษตรกร (ผู้ฟ้องคดี) ขาดคุณสมบัติ

/การเป็นเกษตรกร...

การเป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งกรณีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีอำนาจที่จะมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ตามข้อ ๑๑ วรรคห้า ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

คดีมีปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้กระทำถูกต้องตามขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ เห็นว่า การที่กฎหมายบัญญัติยกเว้นให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองไม่ต้องแจ้งข้อเท็จจริงให้คู่กรณีทราบตาม นัยมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) นั้น ก็เพราะถือว่าคู่กรณีได้ทราบข้อเท็จจริงเหล่านั้นแล้ว เนื่องจากเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีเป็นผู้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การหรือคำแถลง กฎหมายจึงบัญญัติยกเว้นให้เจ้าหน้าที่ไม่ต้องแจ้งข้อเท็จจริงเหล่านั้นให้คู่กรณีทราบอีก สำหรับคดีนี้ ก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒๘๐/๒๕๔๖ ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สอบสวนผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีได้ให้ถ้อยคำตามบันทึกคำให้การ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพทำสวนและเป็นกรรมการบริษัท ชมิติด จำกัด ซึ่งขายอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำเบเกอร์รี่ มีรายได้ปีละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจากการประกอบธุรกิจ ผู้ฟ้องคดีมีที่ดินแปลงอื่นอีก ๑๑ แปลง คณะกรรมการจึงได้สรุปผลการตรวจสอบและมีความเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีเป็นกรรมการของบริษัท เป็นการประกอบธุรกิจถือว่ามิได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จึงขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกร ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้เสนอสรุปผลการสอบสวนและความเห็นของคณะกรรมการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เห็นได้ว่า ข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ นำมาพิจารณาและมีมติดังกล่าว เป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ฟ้องคดีให้การไว้เองตามบันทึกคำให้การ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ซึ่งผู้ฟ้องคดีทราบอยู่แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงไม่จำเป็นต้องแจ้งข้อเท็จจริงนี้ให้ผู้ฟ้องคดี

/ทราบอีก...

ทราบอีก ตามนัยมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ถือได้ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้กระทำถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว

สำหรับประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ไม่ว่าจะเป็นการสอบปากคำ การบันทึกตามแบบสืบสวนติดตามการใช้ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกร การทำแผนที่และถ่ายภาพบ้านพักอาศัยของผู้ฟ้องคดี ตลอดจนการรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้ฟ้องคดี เจ้าหน้าที่ผู้ทำการตรวจสอบไม่ได้แจ้งชื่อให้ผู้ฟ้องคดีทราบและเข้าตรวจค้นโดยพลการ ไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหา หรือวัตถุประสงค์ของการตรวจค้น ไม่มีหมายศาล หมายค้น และมีการบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ ในการสอบสวนตามแบบสืบสวนติดตามการใช้ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกร การทำแผนที่บ้านพักอาศัยของผู้ฟ้องคดี การถ่ายภาพบ้านพักอาศัยของผู้ฟ้องคดี และการรวบรวมภาพยานหลักฐานเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำกันเองของเจ้าหน้าที่ โดยไม่ได้สอบถามข้อเท็จจริงจากผู้ฟ้องคดี การนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาปรักปรำผู้ฟ้องคดีจึงไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดี นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ นำมาพิจารณาและมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากคำให้การของผู้ฟ้องคดีเอง ซึ่งในการสอบปากคำผู้ฟ้องคดีเจ้าหน้าที่ได้แจ้งชื่อและตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ให้ผู้ฟ้องคดีทราบแล้ว ปรากฏตามบันทึกคำให้การ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ส่วนข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบสวนติดตามการใช้ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกร การทำแผนที่บ้านพักอาศัยของผู้ฟ้องคดี การถ่ายภาพบ้านพักอาศัยของผู้ฟ้องคดี และการรวบรวมภาพยานหลักฐานเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้ฟ้องคดี มิใช่เป็นข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญ แต่อย่างใด ดังนั้น ในการแสวงหาข้อเท็จจริงเหล่านั้น แม้เจ้าหน้าที่จะดำเนินการไปโดยไม่ได้สอบถามข้อเท็จจริงจากผู้ฟ้องคดี ก็ไม่มีผลทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับความเป็นธรรมแต่อย่างใด

คดีมีปัญหาที่จะต้องพิจารณาในประการสุดท้ายว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ด้วยเหตุที่ผู้ฟ้องคดีมิได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักทำให้ขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกร

/ตามกฎหมาย...

ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติให้คำว่า เกษตรกร หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และให้หมายความรวมถึงบุคคลผู้ยากจนหรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือเป็นบุตรของเกษตรกร บรรดาซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองและประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และตามข้อ ๖(๖) ของระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดว่า เกษตรกรที่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ต้องเป็นผู้ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย แต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ จากบทบัญญัติของกฎหมายและระเบียบดังกล่าว เห็นได้ว่า เจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมก็เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน และเกษตรกรผู้นั้นจะต้องไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีมีที่ดินเป็นของตนเอง จำนวน ๑๑ แปลง และผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพอื่นนอกจากทำการเกษตร โดยเป็นกรรมการบริษัท ชมิตต จำกัด ซึ่งขายอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำเบเกอร์รี มีรายได้ปีละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นรายได้ที่สูง และรายได้ส่วนใหญ่ก็มาจากการทำธุรกิจค้าขาย จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพธุรกิจเป็นหลัก ผู้ฟ้องคดีย่อมขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดสิทธิการเข้าทำประโยชน์ที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้ว ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือ ที่ ภก ๐๐๑๑/๖๘๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๗ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีและบริวารออกจากที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า คำวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้นดังกล่าวไม่ถูกต้อง กล่าวคือ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะอ้างว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับข้อเท็จจริงที่ผู้ฟ้องคดี

/ได้ให้การ...

ได้ให้การไว้ตามบันทึกคำให้การ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ซึ่งถือว่าผู้ฟ้องคดีได้ทราบข้อเท็จจริงดังกล่าวอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องแจ้งข้อเท็จจริงคดีนี้ให้ผู้ฟ้องคดีทราบอีก ตามนัยมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วย เพราะแม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะได้รับข้อเท็จจริงจากคำให้การของผู้ฟ้องคดีก็ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องแจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีทราบด้วยเช่นกัน เพื่อจะได้มีโอกาสโต้แย้งคัดค้านนำพยานหลักฐานมาต่อสู้ในชั้นแจ้งข้อกล่าวหาด้วย แต่เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันนิษฐานการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ส่วนปัญหาที่ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันนิษฐานการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ด้วยเหตุที่ผู้ฟ้องคดีมิได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ทำให้ขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ผู้ฟ้องคดีขออุทธรณ์ว่าผู้ฟ้องคดียังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่ แม้จะเป็นกรรมการบริษัท ชมิตต จำกัด ซึ่งค้าขายอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำเบเกอร์รี่โดยเป็นการทำธุรกิจภายในครอบครัวเท่านั้น และการที่ผู้ฟ้องคดียังมีที่ดินแปลงอื่นอีก ๑๑ แปลงนั้น ก็ไม่ได้มีที่ดินมากมายหลายสิบไร่ เป็นที่ดินเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และเป็นการมีที่ดินไว้ในประกอบอาชีพเกษตรกรรมไว้เท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาโดยตลอด มิได้ประกอบอาชีพธุรกิจเป็นหลัก ผู้ฟ้องคดีจึงยังไม่ขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงขอให้ศาลปกครองสูงสุดกลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น โดยพิพากษาห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีและหน่วยงานราชการใดๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับไล่หรือถอนทรัพย์สินและบริวารของผู้ฟ้องคดีออกไปจากที่ดินแปลงพิพาทตามหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ภก ๐๐๑๑/๖๘๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๗

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามแก้อุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นทั้งประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ให้ยกฟ้อง

/ของผู้ฟ้องคดี...

ของผู้ฟ้องคดี โดยผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามขอถือคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นเป็นส่วนหนึ่งของคำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม และผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามขอแก้อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีทั้งประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ดังต่อไปนี้

การที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเห็นว่าตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติวางหลักไว้ว่า ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน แต่ในวรรคสองของมาตราเดียวกันได้บัญญัติเป็นข้อยกเว้นไว้ว่า ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะเห็นสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น...

(๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การหรือคำแถลง... การที่กฎหมายบัญญัติยกเว้นให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองไม่ต้องแจ้งข้อเท็จจริงให้คู่กรณีทราบตามนัยมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) นั้น ก็เพราะถือว่าคู่กรณีได้ทราบข้อเท็จจริงเหล่านั้นแล้วเนื่องจากเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีเป็นผู้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การ หรือคำแถลง กฎหมายจึงบัญญัติยกเว้นให้เจ้าหน้าที่ไม่ต้องแจ้งข้อเท็จจริงเหล่านั้นให้คู่กรณีทราบอีก สำหรับคดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒๘๐/๒๕๔๖ ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สอบสวนผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีได้ให้ถ้อยคำตามบันทึกคำให้การ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพทำสวนและเป็นกรรมการบริษัท ชมิตต์ จำกัด ซึ่งขายอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำเบเกอร์รี มีรายได้ปีละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจากการประกอบธุรกิจ ผู้ฟ้องคดีมีที่ดินแปลงอื่นอีก ๑๑ แปลง คณะกรรมการจึงได้สรุปผลการตรวจสอบและมีความเห็นว่าการที่ผู้ฟ้องคดีเป็นกรรมการของบริษัทเป็นการประกอบธุรกิจถือว่ามีได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จึงขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกร ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้เสนอสรุปผลการสอบสวนและความเห็นของคณะกรรมการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการท่าประโยชน์ที่ดิน เห็นได้ว่าข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ นำมาพิจารณาและมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าท่าประโยชน์ที่ดินเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ฟ้องคดีให้การไว้เองตามบันทึกคำให้การ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ซึ่งข้อเท็จจริงนี้ผู้ฟ้องคดีทราบอยู่แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงไม่จำเป็นต้องแจ้งข้อเท็จจริงนี้ให้ผู้ฟ้องคดีทราบอีกตามนัยมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ถือได้ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าท่าประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้กระทำถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีไม่อาจรับฟังได้ ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยชอบแล้ว

ส่วนผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื่องจากผู้ฟ้องคดียังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่ แม้จะเป็นกรรมการบริษัท ชมิตต จำกัด ซึ่งค้าขายอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำเบเกอร์รี่ โดยเป็นการทำธุรกิจภายในครอบครัวเท่านั้น และการที่ผู้ฟ้องคดียังมีที่ดินแปลงอื่นอีก ๑๑ แปลงนั้น ก็ไม่มีที่ดินมากมายสืบไร เป็นที่ดินเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เป็นการมีที่ดินไว้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยตลอด มิได้ประกอบอาชีพธุรกิจเป็นหลักอย่างที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยไว้ไม่ ในประเด็นนี้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเห็นพ้องด้วยกับคำวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้น โดยผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเห็นว่าตามบทบัญญัติมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติให้คำว่า เกษตรกร หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และให้หมายความรวมถึงบุคคลผู้ยากจน หรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือเป็นบุตรของเกษตรกร บรรดาซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง และประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และตามข้อ ๖ (๖) ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดว่า เกษตรกรที่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าท่าประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ต้องเป็นผู้ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย แต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ จากบทบัญญัติ

/ของกฎหมาย...

ของกฎหมายและระเบียบดังกล่าวเห็นได้ว่า เจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ก็เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน และเกษตรกรผู้นั้นจะต้องไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรม เป็นของตนเอง หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีมีที่ดินเป็นของตนเอง จำนวน ๑๑ แปลง และผู้ฟ้องคดี ประกอบอาชีพอื่นนอกจากทำการเกษตร โดยเป็นกรรมการบริษัท ชมิตต จำกัด ซึ่งขายอุปกรณ์ และวัตถุดิบในการทำเบเกอรี่ มีรายได้ปีละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นรายได้ที่สูง และรายได้ส่วนใหญ่ก็มาจากการทำธุรกิจค้าขายจึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพธุรกิจ เป็นหลัก ผู้ฟ้องคดีย่อมขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้า ทำประโยชน์ที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ เลขที่ ๓๓ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้ว และเมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีอำนาจที่จะมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิได้ และการมีมติดังกล่าวก็ได้กระทำถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ ตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งการใช้ดุลพินิจให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิก็เป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบแล้ว มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ เลขที่ ๓๓ จึงเป็นมติที่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือ ที่ ภก ๐๐๑๑/๖๔๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๗ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีและบริวาร ออกจากที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ เลขที่ ๓๓ จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี โดยพิพากษายืนตามคำพิพากษา ของศาลปกครองชั้นต้นให้ยกฟ้องของผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของ ตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เดิมบิดาของนายชิต ลักษณะมัน ได้ครอบครองและ ทำประโยชน์ที่ดินประมาณ ๓๐ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลปาดอง อำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต แต่ไม่ได้แจ้งการครอบครอง (ส.ค. ๑) ไว้ และเมื่อทางราชการได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒๑ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้

ป่าเหือกเขานาคเกิด...

ป่าเทือกเขานาคเกิดซึ่งรวมถึงที่ดินแปลงดังกล่าวด้วยเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ ไม่ปรากฏว่า บิดาของนายชิตได้คัดค้านการประกาศเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติแต่อย่างใด เมื่อบิดาของ นายชิตถึงแก่กรรม นายชิตได้ครอบครองทำประโยชน์ที่ดินแปลงดังกล่าว เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ นายชิตได้แบ่งที่ดินแปลงดังกล่าวประมาณ ๑๐ ไร่เศษ ให้ผู้ฟ้องคดี ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ เจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ทำการ ตรวจสอบที่ดินที่จะมีการประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งตรวจหาบุคคลผู้มีคุณสมบัติครบ ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ปรากฏว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตที่จะประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินด้วย เจ้าหน้าที่จึงได้สอบสวน สิทธิของผู้ฟ้องคดีตามแบบสอบสวนสิทธิ ส.ป.ก. ๔ - ๒๔ ก (๑) ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๓๗ และเจ้าหน้าที่มีความเห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีคุณสมบัติครบตามหลักเกณฑ์การคัดเลือก เกษตรกร ต่อมาเมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลเชิงทะเล ตำบลศรีสุนทร อำเภอกลาง ตำบลกมลา ตำบลกะทู้ ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ และตำบลเกาะแก้ว ตำบลรัชฎา ตำบลวิชิต ตำบลกะรน ตำบลฉลอง ตำบลราไวย์ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ให้เป็น เขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ใช้นบังคับ และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ตได้ออก ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต ฉบับที่ ๒/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๗ แจ้งให้เกษตรกรผู้มีคุณสมบัติและอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการคัดเลือกให้เข้า ทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินในบริเวณป่าเทือกเขานาคเกิด ยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ ในที่ดิน ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ผู้ฟ้องคดี ครอบครองและทำประโยชน์อยู่บริเวณป่าเทือกเขานาคเกิดตามแบบ ส.ป.ก. ๔ - ๒๓ ก (๑) รวม ๔ แปลง แต่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ตได้คัดเลือกให้ผู้ฟ้องคดีเข้าทำ ประโยชน์ในที่ดินเพียง ๑ แปลง คือ แปลงเลขที่ ๐๘๒ เนื้อที่ดิน ๑๐ ไร่ ๑ งาน ๒๑ ตารางวา และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ แปลงที่ ๑ ระบุว่า ส.ป.ก.ที่/กลุ่ม ที่ ๐๘๒ เลขที่ ๓๓ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ จำนวนเนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๑ งาน ๒๑ ตารางวา ให้ผู้ฟ้องคดี ต่อมาได้มีการร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตและกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ว่า การออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ในจังหวัดภูเก็ตไม่ชอบด้วยกฎหมายและ ส่อไปในทางทุจริต เพราะผู้ได้รับเอกสารดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรตามกฎหมาย

/รัฐมนตรี...

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีคำสั่งที่ ๒๘๐/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ในจังหวัดภูเก็ต โดยคณะกรรมการได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ การออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ของผู้ฟ้องคดี ซึ่งในการตรวจสอบดังกล่าวเจ้าหน้าที่ ใช้วิธีไปตรวจสอบสภาพที่ดินของผู้ฟ้องคดีแล้วถ่ายภาพไว้เป็นหลักฐาน พร้อมกับบันทึก ตามแบบสืบสวนติดตามการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ทำการรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพของผู้ฟ้องคดี และสอบสวนผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีได้ให้ถ้อยคำ ตามบันทึกคำให้การลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพทำสวน และเป็นกรรมการบริษัท ชมิตต จำกัด ซึ่งขายอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำเบเกอร์รี มีรายได้ปีละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจากการทำธุรกิจ และผู้ฟ้องคดี มีที่ดินแปลงอื่นอีก ๑๑ แปลง นอกจากนี้ คณะกรรมการยังให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้และเจ้าหน้าที่ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมกันตรวจสอบแนวเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าเทือกเขานาคเกิด อย่างละเอียดพบว่า ที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ของผู้ฟ้องคดีบางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๓๑ ตารางวา อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินด้วย ต่อมาคณะกรรมการได้สรุปผล การตรวจสอบว่า ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีได้รับเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ สภาพพื้นที่เป็นป่าเสื่อมโทรม ไม่มีการทำประโยชน์ทางด้านเกษตรกรรมแต่อย่างใด มีกล้วยป่าขึ้นบางส่วน มีต้นไม้ขึ้น ตามธรรมชาติ และมีต้นมะม่วงหิมพานต์ขึ้นบางส่วน ผู้ฟ้องคดีมีอาชีพทำสวนและ เป็นกรรมการ บริษัท ชมิตต จำกัด มีรายได้ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ต่อปี รายได้ส่วนใหญ่ได้ มาจากการทำธุรกิจ ผู้ฟ้องคดีมีที่ดินอื่นอีก ๑๑ แปลง และคณะกรรมการมีความเห็นว่ การที่ผู้ฟ้องคดีก็เป็นกรรมการของบริษัทเป็นการประกอบธุรกิจ ถือว่ามีได้ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นหลัก จึงขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกร ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้เสนอสรุปผลการสอบสวนและความเห็นของคณะกรรมการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณา ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดิน และให้เพิกถอนเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ ของผู้ฟ้องคดี ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการ ตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหนังสือ ที่ ภก ๐๐๑๑/๖๘๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๗ แจ้งมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ และให้ผู้ฟ้องคดีพร้อมบริวาร

/ออกไปจากที่ดิน...

ออกไปจากที่ดิน พร้อมกับให้ผู้ฟ้องคดีส่งเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ฉบับผู้ถือ คินภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้ศาลมีคำพิพากษา หรือคำสั่ง ดังนี้ ๑.ห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามยุ่งเกี่ยวชั่วคราว หรือรบกวนสิทธิใด ๆ ในการครอบครองที่ดินแปลงพิพาทของผู้ฟ้องคดี ๒.กระทำการใด ๆ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม ยอมรับความมีสิทธิครอบครองหรือการถือครองที่ดินมาแต่ดั้งเดิมในที่ดินแปลงพิพาท ก่อนการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี ๓.ห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีและ หน่วยงานราชการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับไล่ รื้อถอนทรัพย์สินและบริวารของผู้ฟ้องคดีออกไปจากที่ดินแปลงพิพาทตามหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ภก ๐๐๑๑/๖๘๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๗ และ ๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทำและมีมติเพิกถอนการจัดที่ดิน และแก้ไขเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ในกรณีที่ที่ดินพิพาทของผู้ฟ้องคดีมีส่วนอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน และแก้ไขเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ ประมาณ ๑๐ ไร่ ๑ งาน ๒๑ ตารางวา เช่นเดียวกันกับกรณีที่ดิน ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๐ ของนายชิต ลักษณะมัน ศาลปกครองชั้นต้น มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ไม่รับคำฟ้องในส่วนคำขอที่ ๑ คำขอที่ ๒ และคำขอที่ ๔ ไว้พิจารณา คงให้รับเฉพาะคำฟ้องในประเด็นที่ขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการขับไล่ผู้ฟ้องคดี และบริวารออกไปจากที่ดินแปลงพิพาทตามคำขอข้อ ๓ ไว้พิจารณา ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ให้ผู้ฟ้องคดี สิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ ขอบด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือ ที่ ภก ๐๐๑๑/๖๘๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๗ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีและบริวารออกจากที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ จึงเป็นการกระทำที่ขัดด้วยกฎหมาย พิกษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วยกับ คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นจึงยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด โดยขอให้ ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นให้เป็นไปตาม คำขอท้ายคำฟ้องของผู้ฟ้องคดี

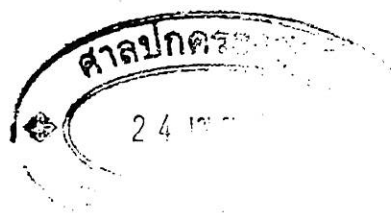
คดีนี้มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดี สิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ เลขที่ ๓๓ และการที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือ ที่ ภก ๐๐๑๑/๖๘๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๗ แจ้งให้ ผู้ฟ้องคดีและบริวารออกจากที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ เลขที่ ๓๓ เป็นการกระทำ ที่ไม่ขัดด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเบื้องต้นตามอุทธรณ์

/ของผู้ฟ้องคดีว่า...

ของผู้ฟ้องคดีว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของกลุ่มคน เจ้าหน้าที่ต้องให้กลุ่มคนมีโอกาสที่จะได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะได้พิจารณามีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ผู้ฟ้องคดีได้ให้ข้อมูลต่อร้อยตำรวจเอก ตุลยวัต เมืองทอง เจ้าหน้าที่ผู้สืบสวนตรวจสอบ ตามแบบสืบสวนติดตามการใช้ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรและสถาบันการเกษตรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ฟ้องคดีมีอาชีพทำสวนและทำงานบริษัท ชมิตต จำกัด รายได้ปีละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท และทำสวนปลุกมะม่วงหิมพานต์ เนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๑ งาน ๒๑ ตารางวา และกิ่งที่ว่างเปล่าจำนวนเนื้อที่ ๔ ไร่ โดยปลูกข้าวโพดเป็นครั้งคราวและพื้นที่สูงชัน และเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ผู้ฟ้องคดีได้ให้ถ้อยคำต่อพันตำรวจเอก ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล ซึ่งเป็นคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง สรุปได้ว่า ผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพทำสวนและเป็นกรรมการบริษัท ชมิตต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทเกี่ยวกับการขายอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำเบเกอร์รี่ มีรายได้ต่อปีประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท รายได้ส่วนใหญ่ได้มาจากการทำธุรกิจ และผู้ฟ้องคดีมีที่ดินทั้งสิ้น ๑๒ แปลง คือ เป็นที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) จำนวน ๑๑ แปลง และโฉนดที่ดินซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมอีกจำนวน ๑ แปลง ซึ่งที่ดินดังกล่าวตั้งอยู่ในตำบลป่าตอง อำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต เป็นส่วนใหญ่ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีโดยคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและการทำประโยชน์ในที่ดินไว้ชัดแจ้งแล้ว แม้ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าประสงค์จะชี้แจงในเรื่องดังกล่าวอีก ก็มิได้เป็นผลให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไป การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงเป็นการกระทำที่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น

/คดีมีประเด็น...

คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้... เกษตรกรหมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และให้หมายความรวมถึงบุคคลผู้ยากจนหรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกร บรรดาซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองและประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาด้วย ข้อ ๔ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดว่า ในระเบียบนี้ เกษตรกร หมายความว่า (๑) ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยพิจารณาจากการใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องถื่นนั้น (๒) ผู้ยากจน ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม และผู้เป็นบุตรของเกษตรกรที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และข้อ ๑๑ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดว่า เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสันนิษฐานการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ในกรณีดังต่อไปนี้ ... (๓) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดังต่อไปนี้ ก. สัญชาติไทย ข. เป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ค. มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกันเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้ว วรรคห้า กำหนดว่า ในกรณีที่มีการสันนิษตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) ปรากฏต่อคณะกรรมการคณะกรรมการจะมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้นั้นสันนิษฐานก็ได้ และวรรคหก กำหนดว่า ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งการสันนิษฐานพร้อมทั้งระยะเวลาให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน หากบุคคลดังกล่าวไม่ยอมออกจากที่ดิน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป เมื่อพิจารณาเหตุผลในการประกาศใช้

/พระราชบัญญัติ...

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คือ ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตร ที่ดินจึงเป็นปัจจัยสำคัญและเป็นรากฐานเบื้องต้นของการผลิตทางเกษตรกรรม แต่ปัจจุบันปรากฏว่าเกษตรกรกำลังประสบความเดือดร้อนเนื่องจากต้องสูญเสียสิทธิในที่ดินและกลายเป็นผู้เช่าที่ดิน เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด พร้อมกับการจัดระบบการผลิตและจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่เกษตรกรประกอบด้วยแล้ว เมื่อพิจารณาบทกฎหมายและระเบียบประกอบกับเจตนารมณ์ของบทกฎหมายและระเบียบดังกล่าวแล้ว เห็นว่า กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมุ่งให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีที่ดินทำกินไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ ให้มีที่ดินทำกินและใช้ที่ดินทำกินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีคำสั่งที่ ๒๔๐/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ในจังหวัดภูเก็ต เนื่องจากมีผู้ร้องเรียนว่าการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ในจังหวัดภูเก็ตไม่ชอบด้วยกฎหมายและส่อไปในทางทุจริต โดยคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าวได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ของผู้ได้รับสิทธิตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ รวมทั้งกรณีของผู้ฟ้องคดี ต่อมาเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ นายเฉลิม ดำเนินผล เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ผู้นำชี้ และดาบตำรวจ ศิริ กลแกม ผู้สืบสวนตรวจสอบพร้อมพยานอีกสองคน ได้ตรวจสอบพื้นที่พิพาท ปรากฏว่าสภาพที่ดินเป็นป่าเสื่อมโทรมและไม่มีการทำประโยชน์ มีกล้วยป่าขึ้นบางส่วน และมีไม้ขึ้นตามธรรมชาติ ต้นมะม่วงหิมพานต์ขึ้นบางส่วนอายุไม่เกิน ๑๐ ปี นอกจากนั้นไม้มีน่านาชนิดขึ้นตามธรรมชาติ และผู้ฟ้องคดีได้ให้ถ้อยคำต่อพันตำรวจเอก ศิริวราห์ รังสิพราหมณกุล คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง สรุปได้ว่าผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพทำสวนและเป็นกรรมการบริษัท ชมิตต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทเกี่ยวกับการขายอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำเบเกอร์รี่ มีรายได้ต่อปีประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท รายได้ส่วนใหญ่มาจากการทำธุรกิจ และผู้ฟ้องคดีมีที่ดินทั้งสิ้น ๑๒ แปลง คือ เป็นที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) จำนวน ๑๑ แปลง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลปาดอง อำเภอกระบุรี จังหวัดภูเก็ต รวมเนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๔ งาน ๑๗ ตารางวา และเป็นโฉนดที่ดินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์รวมกับนางสาวสุรรัตน์ ชะลุนรัมย์ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน

๗๙ ตารางวา อีกจำนวน ๑ แปลง จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นกรรมการบริษัท ขมิติด จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทเกี่ยวกับการขายอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำเบเกอร์รี่ และมีรายได้ต่อปีประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยรายได้ของผู้ฟ้องคดีส่วนใหญ่มาจากการทำธุรกิจ และผู้ฟ้องคดียังมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักตามความหมายของคำว่าเกษตรกรรม ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกอบข้อ ๔ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ฟ้องคดีจึงขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร ตามข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง (๓) ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติการเป็นเกษตรกรดังที่ได้วินิจฉัยดังกล่าวแล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้เสนอสรุปผลการสอบสวนและความเห็นของคณะกรรมการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทดังกล่าว จึงไม่เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ฟ้องคดีจึงสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวตามนัยข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง (๓) ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ เมื่อการสันสิทธิของผู้ฟ้องคดีปรากฏต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงมีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิได้ตามนัยข้อ ๑๑ วรรคห้า ของระเบียบดังกล่าว ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีมติให้ผู้ฟ้องคดีสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

/มีหนังสือ ที่...

มีหนังสือที่ ภก ๐๐๑๑/๖๘๐ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๗ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีและบริวาร
ออกจากที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เลขที่ ๓๓ จึงไม่เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้องนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

พิพากษายืน

นายวรารุข ศิริยุทธ์วัฒนา
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

๐๖๖๖

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายวรพจน์ วิศรุตพิชญ์
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายสมชาย งามวงศ์ชน
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายมนูญ ปุญญกริยากร
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายสมิง พรทวีศักดิ์อุดม

